

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN
EKONOMI- OCH LOKALAVDELNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
UTBF DNR 08-324/1921
SDNR 300-773/08
SID 1 (11)
2008-07-03

SÖDERMALMS STADSDELSFÖRVALTNING
FÖRSKOLEAVDELNINGEN

Handläggare utbf: Thomas Björk
Tel: 508 33 847
Handläggare sdf: Agneta Sjögren
Tel: 508 13 106

Till
Utbildningsnämnden 2008-10-23
Södermalms Stadsdelsnämnd

**Inriktningsärende avseende byggnation av ny
förskola och grundskola i kvarteret Innanhavet
Södra Hammarbyhamnen**

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande

Nämnderna antar inriktningen angående byggnation av ny förskola och grundskola i kvarteret Innanhavet, Södra Hammarbyhamnen och uppdrar åt förvaltningarna att ta fram förslagshandlingar och hyresoffert som underlag till ett genomförandebeslut.

Johanna Engman
tf direktör utbildningsförvaltningen

BrittMarie Kyndel
Stadsdelsdirektör

Håkan Edman
chef grundskoleavdelningen
utbildningsförvaltningen

Marianne Nateus
chef förskoleavdelningen
Södermalm SDF

Sammanfattning

Södra Hammarbyhamnen har på grund av stor inflyttning av barnfamiljer stort behov av plats för förskolebarn omgående och skolelever på sikt. Kapaciteten i närliggande skolor såsom Sjöstadsskolan och Vittra skola är i nuläget nyttjad maximalt. Södermalms stadsdelsförvaltning har kommit fram till att det år 2011 kommer att saknas 700 förskoleplatser i Södra Hammarbyhamnen.

Även om hänsyn tas till planerad utbyggnad och den överkapacitet av förskoleplatser som beräknas uppkomma på Södermalmssidan förväntas ändå ca 200

platser att saknas i stadsdelen år 2011. Utbildningsnämndens behov av elevplatser ökar när förskolebarnen når skolåldern och blir som mest påtaglig från år 2013 och ytterligare några år därefter. Bostadsproduktionen i Södra Hammarbyhamnen är inte avslutad. Drygt 40 % av planerad bostadsbyggnation återstår. Den nya skolan avser täcka en del av det förväntade behovet av platser för barn/ elever. Byggrätt för ytterligare en skola finns i översiktsplanen för Henriksdalshamnen för framtida behov.

Skolan planeras för 480 barn/ elever F-5 med 2 paralleller. Dessa platser kan fördelas mellan 120-200 förskolebarn och 240-360 grundskoleelever. Skolan planeras för att vid inflyttning ha 200 förskoleplatser som avvecklas med 40 platser per år till 120 platser år 2014. Skolan får en total area av 4 300 kvm varav ca 400 kvm i en friliggande byggnad på gården.

Byggrätten har begränsats för att behålla skolgården vilket leder till att lokaler för skolämnen som musik, bild och idrott inte inryms i lokalprogrammet. I planeringen ingår därför möjlighet att använda ändamålsenliga lokaler för bild och musik i den nya Kulturskolan som byggs i området vilket leder till att ytterligare ca 60 barn kan inrymmas i skolan, dvs. totalt 540 barn. Kulturskolan beräknas vara inflyttningsklar i september år 2008 och är belägen i en egen byggnad på gångavstånd från den planerade skolan. Vidare förutsätts att skolan får möjlighet att nyttja i första hand Sjöstadshallen för idrottsämnet. Samarbete med kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen har pågått under hela utredningsskedet. Av samma utrymmesskal blir endast mottagningskök om ca 80 kvm + 320 kvm för matsal aktuellt.

Skolan ska byggas med likartade flexibla lösningar avseende lokalplanering som Sjöstadsskolan med hemvister och skollokaler i kombination. Det ska vara förhållandevis okomplicerat att ändra från förskola till skola och tvärtom när behov uppstår. Detaljplanen kommer att behöva justeras med en tillkommande byggrätt för förskolan medan andra delar av byggrätten inte kommer att utnyttjas fullt ut. Projekterings- och byggtid beräknas till ca 3 år. Kostnaden för hela projektet uppskattas till ca 150 mkr.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av utbildningsförvaltningen, Södermalms stadsdelsförvaltning och SISAB i samråd sedan hösten år 2007. Stadsbyggnads- och exploaterings-

kontoren samt kultur- och idrottsförvaltningen har deltagit i planeringen under hela utredningsskedet.

Bakgrund

När Hammarby Sjöstad planerades förutspåddes inflyttning med en tyngdpunkt på något äldre personer. I realiteten har området också blivit populärt för barnfamiljer och yngre. Ett större antal familjer med barn än väntat har flyttat in i området och nuvarande barnomsorgsplatser räcker inte till. Enligt de senaste prognoserna från utrednings- och statistikkontoret kommer behovet av skol- och barnomsorgsplatser att vara ökande de närmaste åren.

Södermalms stadsdelsförvaltning har efter utredning kommit fram till att det år 2011 kommer att saknas ca 700 förskoleplatser i stadsdelen Södra Hammarbyhamnen. Även om den överkapacitet som prognostiserats kommer att utnyttjas på Södermalmssidan förväntas ändå ca 200 platser saknas i stadsdelsområdet år 2011. Skolan planeras för 480 barn/ elever F-5 med 2 paralleller. Dessa platser kan fördelas mellan 120-200 förskolebarn och 240-360 grundskoleelever. Skolan har en total area av 4 300 kvm varav ca 400 kvm i en friliggande byggnad på gården. Endast mottagningskök är aktuellt med ca 80 kvm + 320 kvm för matsal.

Skolan ska byggas med samma flexibla lösningar avseende lokalplanering som Sjöstadsskolan. Det ska vara förhållandevis okomplicerat att ändra från förskola med så kallade hemvister till grundskola med rum för undervisning och tvärtom när behov uppstår.

I detta utkast till lokalprogram ingår inte lokaler för idrott, bild och musik. Av både effektivitetsskäl och utrymmesskäl planeras för möjlighet att använda lokaler i Kulturskolan för bild och musik vilket leder till att ytterligare ca 60 barn kan inrymmas i den nya skolan, dvs. totalt 540 barn, ca 8 kvm/ barn. Kulturskolans lokaler beräknas vara inflyttningsklara höstterminen år 2008. Vidare förutsätts att skolan får möjlighet att nyttja Sjöstadshallen för idrottsämnet. Samarbete med kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen har pågått under hela utredningsskedet. I lokalprogrammet ingår lokaler för trä/ metall- och textilslöjd samt rörelserum för i första hand de yngre eleverna och förskolan.

Detaljplanen kommer att behöva justeras med en tillkommande byggrätt för förskolan medan andra delar av byggrätten inte kommer att utnyttjas fullt ut.

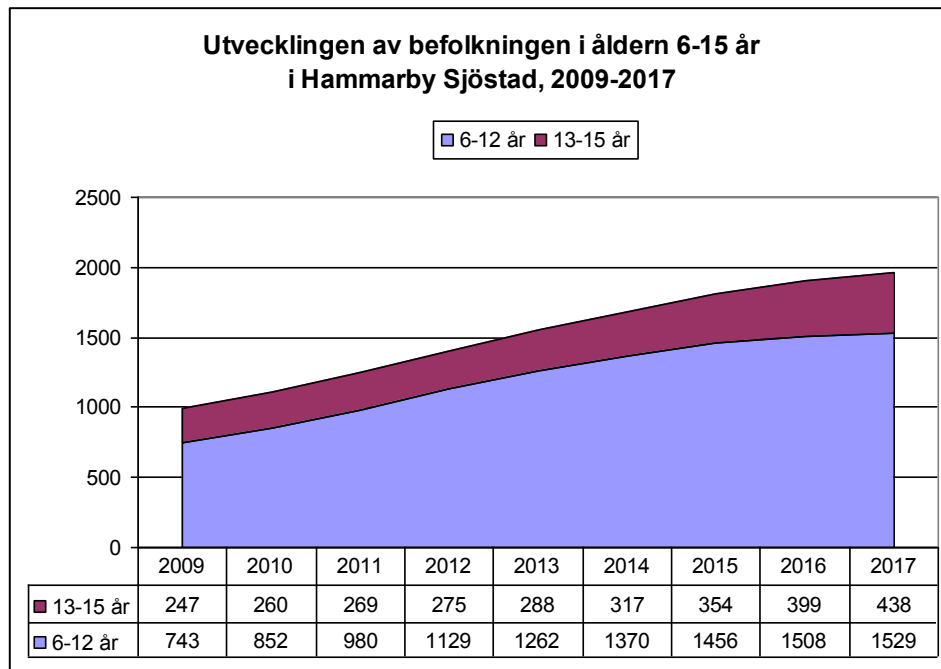
Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplaneändringen kan genomföras med enkelt förfarande och beslut i byggnadsnämnden. Projekterings- och byggtid beräknas till ca 3 år. Kostnaden för hela projektet uppskattas till ca 150 mkr varav ca 2 mkr är utrednings- och projekteringkostnader. Detta motsvarar ca 35 000 kr/kvm och medför en hyreskostnad om ca 13,5 mkr/år (ca 9 %) eller ca 25 000 kr/elev och år. Till grund för uppskattningen ligger de senaste offererade kostnaderna per kvm avseende nybyggnation (ex. den planerade Mariehällsskolan, ca 30 000 kr/kvm) och nuvarande kostnadsutveckling (1 % varje månad) på byggsidan.

Risk/ Osäkerhetsfaktorer

Någon risk att lokalerna inte kommer att nyttjas maximalt de närmaste ca 10 åren förutspås inte. Befolkningsprognosen visare snarare på att ytterligare kapacitet kommer att behövas för områdets förskolebarn och grundskoleelever. Vilken driftsform, kommunal alternativt enskild verksamhet, som blir aktuell är ännu inte fastlagd. Ytor för undervisning i ämnena som idrott, bild och musik finns inte med i lokalprogrammet. Den lagstadgade undervisningstiden och kvaliteten i de skolämnen där externa lokaler och tjänster hyrs in måste säkras. Även ansvarsfrågor kring bl.a. huvudmannaskap måste samordnas. Detta i synnerhet om både enskilt driven och kommunal verksamhet ska bedrivas i gemensamma lokaler och nyttjande av skolgård. Den så kallade byggmomsens påverkan på skolans driftskostnad skiljer sig beroende på om skolan ska drivas i kommunal eller enskild regi. Avdragsreglerna medför att driftskostnaderna blir högre för en enskild verksamhet. Om nämnderna fattar beslut om vidare utredning och projektet därefter inte genomförs kommer utbildningsförvaltningen och Södermalms stadsdelsförvaltning att få betala nedlagda utrednings- och projekteringskostnader om ca 2 mkr.

Utveckling av befolkningen i ålder 6- 15 år

Enligt befolkningsprognosen från stadens utrednings- och statistikkontor, USK, kommer befolkningen i grundskoleåldern att öka med cirka 1 000 personer mellan åren 2009 och 2017, från cirka 1 000 personer till cirka 2 000 personer. Den åldersgrupp som ökar mest är personer i åldern 6-12 år, se diagram på sidan 5.

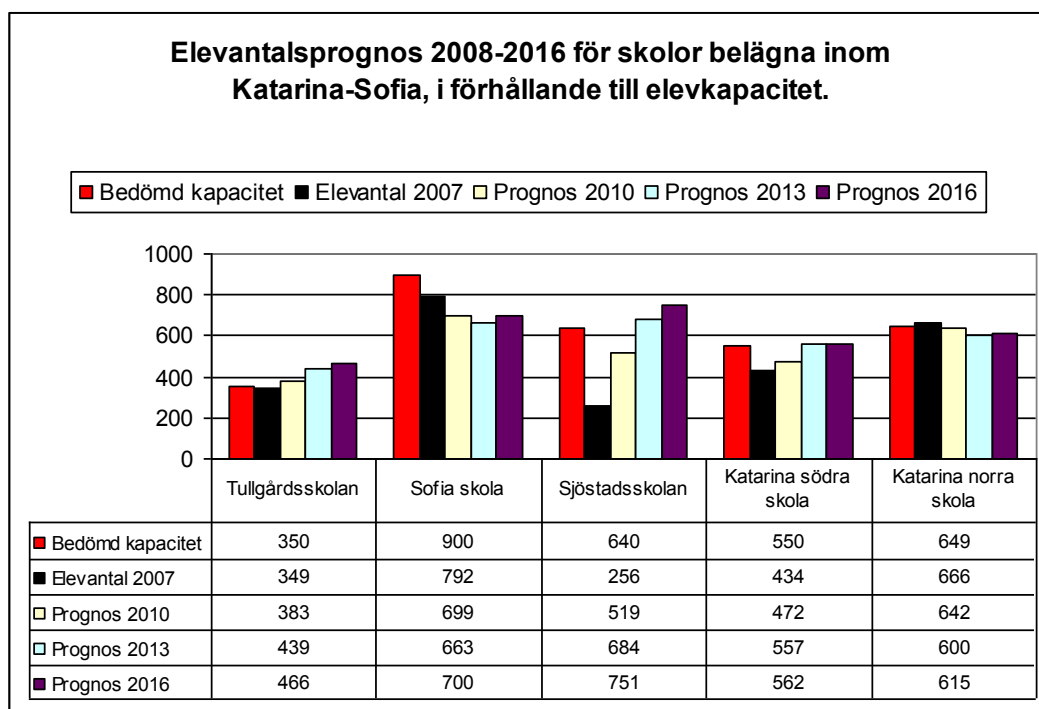
Grundskolor i området

I Södra Hammarbyhamnen finns i dag den kommunala Sjöstadsskolan och den fristående skolan Vittra.

Sjöstadsskolan har årskurserna F-9 med en elevkapacitet på 640 elever. Elevantalet i september 2007 uppgick till 256 elever varav 183 i årskurs 0-5 och 73 i årskurs 6-9.

Enligt elevantalsprognos 2008-2016 ökar elevantalet med ca 270 elever eller ungefär 50 % fram till år 2010 och fram till år 2016 har elevantalet ökat till ca 500 elever. Enligt elevantalsprognosen kommer skolan år 2013 att ha ett elevantal som överstiger skolans kapacitet. Dock anger årets befolkningsprognos fler barn i aktuella åldrar.

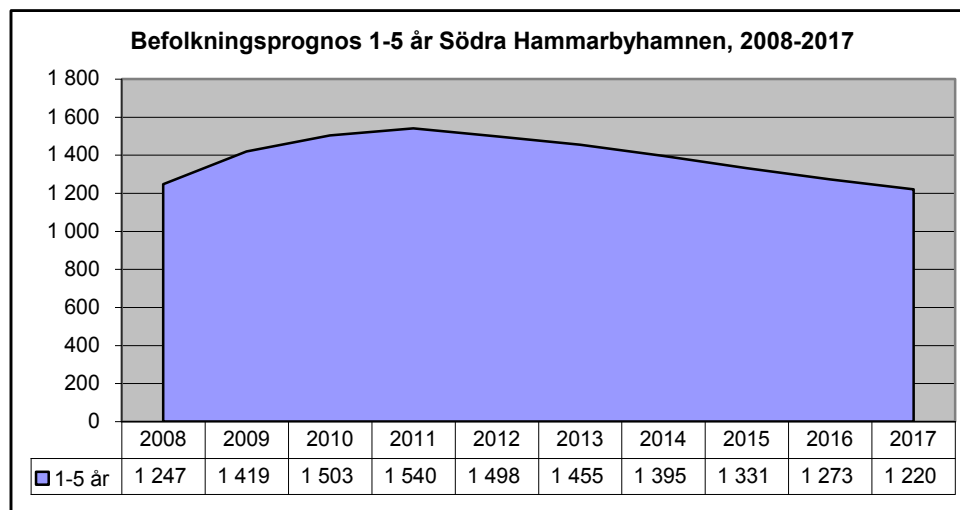

Av de närbelägna kommunala grundskolorna är det endast Sofia skola som enligt elevantalsprognosen kommer att ge ett framtida kapacitetsöverskott.

Utbildningsförvaltningen gör bedömningen att områdets kapacitet är för liten varför området behöver en ny grundskola.

Utveckling av befolkningen i ålder 1-5 år i Södra Hammarbyhamnen

Enligt USK:s befolkningsprognos 2008 kommer antalet barn i förskoleåldern i Södra Hammarbyhamnen öka med cirka 300 barn mellan år 2008 och 2011, från cirka 1 250 barn till 1 550 barn. Från år 2012 minskar antalet förskolebarn något och år 2017 beräknas det finnas ungefär lika många 1-5 åringar i Södra Hammarbyhamnen som idag, se diagram nedan.

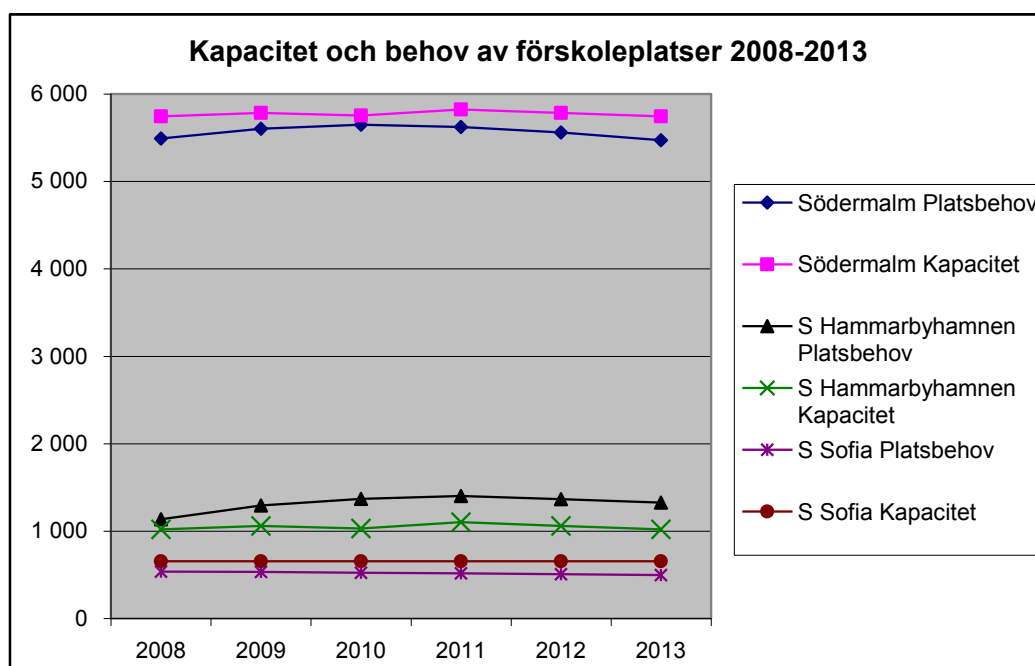
Behov av förskoleplatser i Södra Hammarbyhamnen

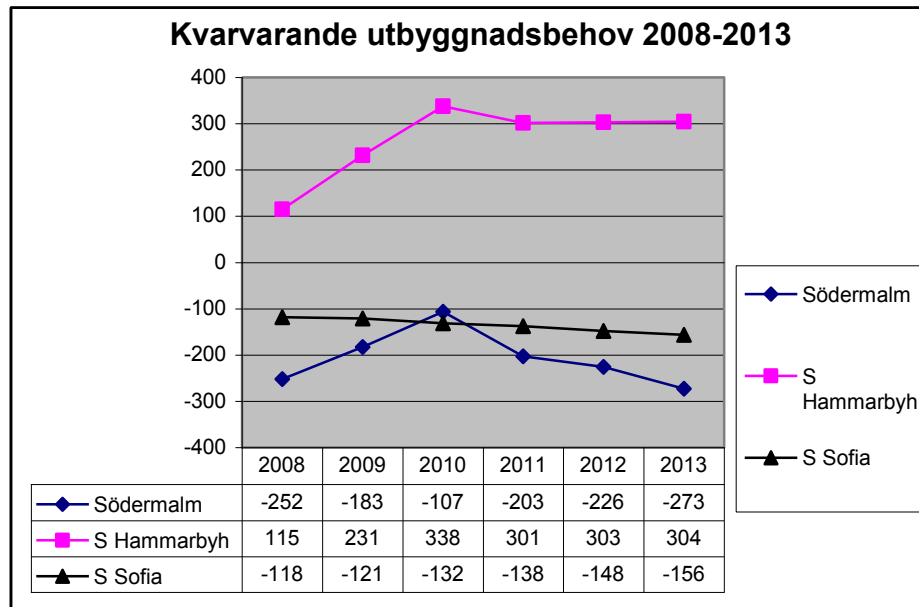
I de senaste befolkningsprognoserna som presenterats av USK för åren 2007 och 2008 förväntas antalet förskolebarn i Södra Hammarbyhamnen bli fler än vad som redovisats i tidigare befolkningsprognoser. Södermalms stadsdelsförvaltning har även konstaterat att andelen barn i åldersgruppen 1-5 år med behov av förskoleplats i stadsdelsområdet har ökat till ca 90 %.

Föreslagen och sedan tidigare planerad utbyggnad av förskolor kommer inte att räcka till för det behov som Södermalms stadsdelsförvaltning beräknar kommer att uppstå i Södra Hammarbyhamnen. Trots planerad utbyggnad finns det enligt Södermalms stadsdelsförvaltnings beräkningar en brist på knappt 700 platser i Södra Hammarbyhamnen år 2011. Om hänsyn tas till prognostiserad överkapacitet på södermalmssidan saknas ändå cirka 200 förskoleplatser i stadsdelsområdet år 2011. Den planerade förskolan och skolan kommer att ge värdefullt tillskott av förskoleplatser för att bättre kunna säkerställa barnomsorgsgarantin. Södermalms stadsdelsförvaltning måste även fortsättningsvis arbeta med att få fram fler förskoleplatser i främst Södra Hammarbyhamnen.

Enligt USK:s befolkningsprognos 2008 kommer antalet barn i åldersgruppen 1-5 år totalt att minska i hela stadsdelen Södermalm fram till år 2017. Den största minskningen av antalet barn sker på västra delen av Södermalm och i Södra stationsområdet. Södermalms stadsdelsförvaltning bedömer att långsiktigt kan inte det minskade behovet av förskoleplatser i denna del av stadsdelen tillgodose bristen på förskoleplatser i Södra Hammarbyhamnen. I nedanstående diagram redovisas behov och nuvarande kapacitet av förskoleplatser i stadsdelsområdet Södra Sofia, som Södermalms stadsdelsförvaltning anser även långsiktigt kan utgöra en resurs för förskolan i Södra Hammarbyhamnen.

Som framgår i diagrammen nedan kommer Södermalms stadsdelsförvaltning att på sikt behöva avveckla förskoleplatser på övriga delar av södermalmssidan. I det befintliga lokalbeståndet finns flera förskolor i provisoriska lokaler, paviljong-förskolor med tidsbegränsade bygglov samt lokaler med kontrakt som kan avvecklas. Södermalms stadsdelsförvaltning bedömer att det inte finns någon risk att det kommer att bli något överskott på förskoleplatser under prognosperioden.

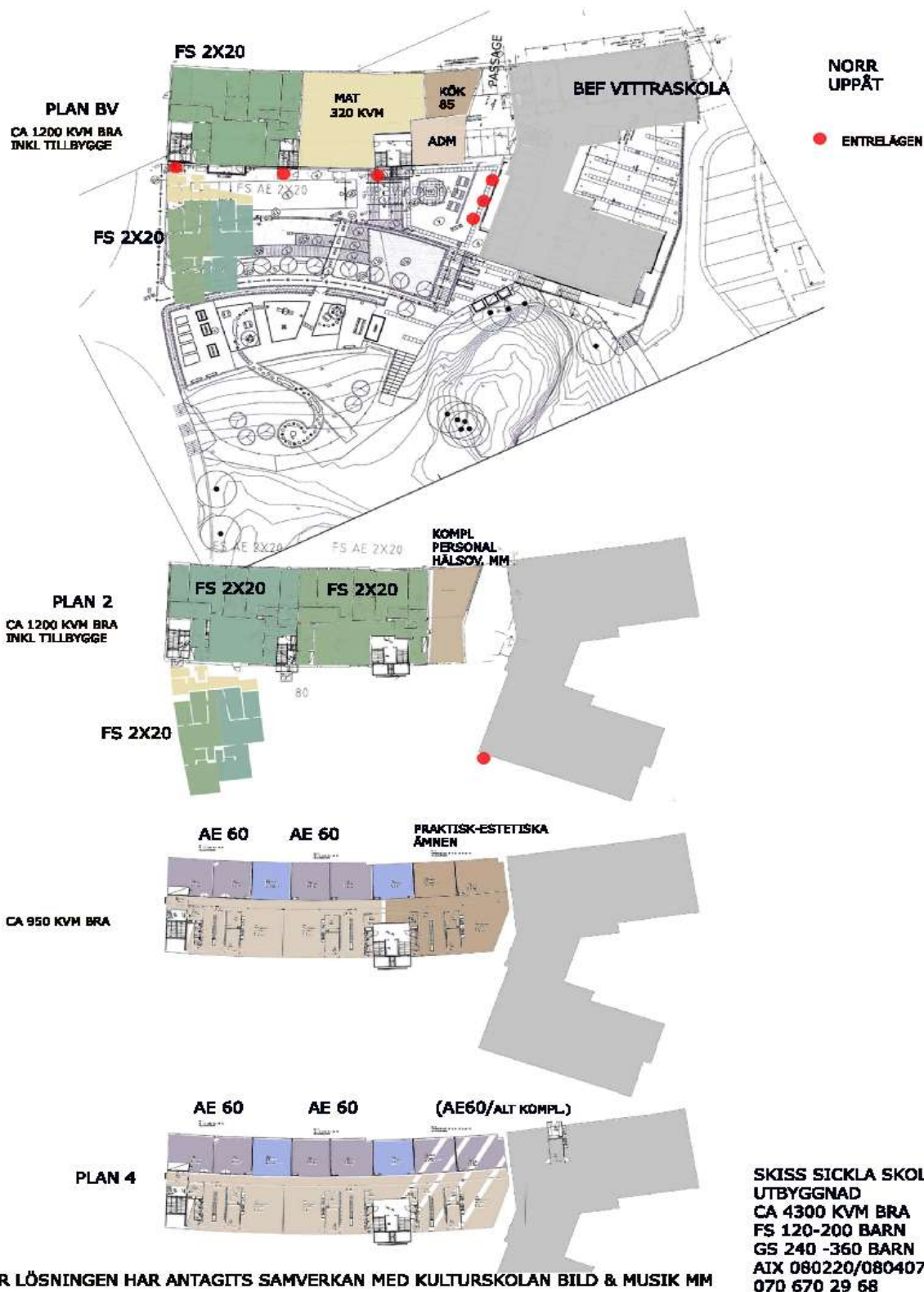

	Hela Södermalm			S Hammarbyhamnen			S Sofia		
	Plats-behov	Kapaci-tet	Kvarvarande utbyggnads-behov	Plats-behov	Kapaci-tet	Kvarvarande utbyggnads-behov	Plats-behov	Kapaci-tet	Kvarvarande utbyggnads-behov
2008	5 492	5 744	-252	1 135	1 020	115	536	654	-118
2009	5 601	5 784	-183	1 291	1 060	231	533	654	-121
2010	5 647	5 754	-107	1 368	1 030	338	522	654	-132
2011	5 621	5 824	-203	1 401	1 100	301	516	654	-138
2012	5 558	5 784	-226	1 363	1 060	303	506	654	-148
2013	5 471	5 744	-273	1 324	1 020	304	498	654	-156

I redovisad lokalkapacitet i respektive område ingår befintliga och planerade förskoleplatser både i kommunal och enskilt driven verksamhet, kända för Södermalms stadsdelsförvaltning sedan april 2008. I kapaciteten för Södra Hammarbyhamnen ingår förskolan Solbacken på bollplanen med en kapacitet på 90 platser, som på sikt måste avvecklas för att tillgodose behovet av fritidsaktiviteter.

Den planerade förskolan och skolan kommer att ges en flexibel planlösning vilket möjliggör att den från inflyttningstillfället kan ha 200 förskoleplatser, som successivt minskar till 120 permanenta förskoleplatser. Positiv erfarenhet med denna lösning finns från Sjöstadsskolan som också inledningsvis använts till fler förskolebarn än vad som kommer att nyttjas permanent.

Förvaltningarnas förslag

Utbildningsförvaltningen och Södermalms stadsdelsförvaltning föreslår att nämnderna uppdrar åt respektive förvaltning att i samarbete ta fram hyresoffert och förslagshandlingar som underlag till genomförandebeslut.
